

Sammanträdestid	Måndagen den 30.8.2021 kl. 17.00 – 19.50														
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Nääs														
Beslutande	<table><tr><td>☒ Johansson Mathias, ordförande</td><td>☐ Björklund Fredrik</td></tr><tr><td>☐ Salmén Rosa, viceordförande</td><td>☐ Söderlund Jessica</td></tr><tr><td>☒ Holmström Katinka</td><td>☐ Flöjt-Josefsson Helena</td></tr><tr><td>☒ Lindgrén Jan</td><td>☐ Ekström Christian</td></tr><tr><td>☒ Josefsson Caroline</td><td>☐ Söderlund Peter</td></tr><tr><td>☒ Timonen Bo</td><td>☐ Rydström Agneta</td></tr><tr><td>☒ Westling Gunnar</td><td>☐ Mörn Johan</td></tr></table>	☒ Johansson Mathias, ordförande	☐ Björklund Fredrik	☐ Salmén Rosa, viceordförande	☐ Söderlund Jessica	☒ Holmström Katinka	☐ Flöjt-Josefsson Helena	☒ Lindgrén Jan	☐ Ekström Christian	☒ Josefsson Caroline	☐ Söderlund Peter	☒ Timonen Bo	☐ Rydström Agneta	☒ Westling Gunnar	☐ Mörn Johan
☒ Johansson Mathias, ordförande	☐ Björklund Fredrik														
☐ Salmén Rosa, viceordförande	☐ Söderlund Jessica														
☒ Holmström Katinka	☐ Flöjt-Josefsson Helena														
☒ Lindgrén Jan	☐ Ekström Christian														
☒ Josefsson Caroline	☐ Söderlund Peter														
☒ Timonen Bo	☐ Rydström Agneta														
☒ Westling Gunnar	☐ Mörn Johan														
Övriga närvarande	<table><tr><td>☒ Karlsson Runar, kommunfullmäktiges ordförande</td></tr><tr><td>☒ Jansson Runa-Lisa, kommunfullmäktiges viceordförande</td></tr><tr><td>☐ Friberg Dina, kommuningenjör</td></tr><tr><td>☐ Gottberg Erika, byggnads- och miljöinspektör</td></tr><tr><td>☐ Holm Peter, utbildningschef</td></tr><tr><td>☐ Knip Maria, äldreomsorgschef</td></tr><tr><td>☒ Mattfolk Marika, ekonomischef § 148 – 151, kl 17.15 – 18.00</td></tr><tr><td> </td></tr><tr><td>☒ Danielsson Ewa, kommundirektör, föredragande</td></tr><tr><td>☒ Gestberg Solveig, kanslisekreterare, protokollförare</td></tr></table>	☒ Karlsson Runar, kommunfullmäktiges ordförande	☒ Jansson Runa-Lisa, kommunfullmäktiges viceordförande	☐ Friberg Dina, kommuningenjör	☐ Gottberg Erika, byggnads- och miljöinspektör	☐ Holm Peter, utbildningschef	☐ Knip Maria, äldreomsorgschef	☒ Mattfolk Marika, ekonomischef § 148 – 151, kl 17.15 – 18.00	 	☒ Danielsson Ewa, kommundirektör, föredragande	☒ Gestberg Solveig, kanslisekreterare, protokollförare				
☒ Karlsson Runar, kommunfullmäktiges ordförande															
☒ Jansson Runa-Lisa, kommunfullmäktiges viceordförande															
☐ Friberg Dina, kommuningenjör															
☐ Gottberg Erika, byggnads- och miljöinspektör															
☐ Holm Peter, utbildningschef															
☐ Knip Maria, äldreomsorgschef															
☒ Mattfolk Marika, ekonomischef § 148 – 151, kl 17.15 – 18.00															
☒ Danielsson Ewa, kommundirektör, föredragande															
☒ Gestberg Solveig, kanslisekreterare, protokollförare															
Paragrafer	§§ 145 – 165														
Underskrifter	<table><tr><td>Mathias Johansson Ordförande</td><td>Solveig Gestberg Sekreterare</td></tr></table>	Mathias Johansson Ordförande	Solveig Gestberg Sekreterare												
Mathias Johansson Ordförande	Solveig Gestberg Sekreterare														
Protokolljustering	Saltvik den 30.8.2021 <table><tr><td>Katinka Holmström</td><td>Jan Lindgrén</td></tr></table>	Katinka Holmström	Jan Lindgrén												
Katinka Holmström	Jan Lindgrén														
Protokollet framlagt till påseende	Saltvik den 31.8.2021														
Intygar	Solveig Gestberg, kanslisekreterare														
Utdragets riktighet bestyrker	Saltvik den														
Underskrift	Solveig Gestberg, kanslisekreterare														

Sammanträdestid 30.08.2021 kl. 17:00

Sammanträdesplats Kommunkansliet

Ärenden:

Mötesuppgifter	1
§ 145 Sammanträdetts konstituerande	2
§ 146 Delgivningar till kännedom	3
§ 147 Tjänstemannabeslut, nämnders och organs protokoll	5
§ 148 Förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi	6
§ 149 Skatteredovisningar 2021	9
§ 150 Remissbegäran angående förslag till ny lagstiftning om bostadsproduktion	10
§ 151 Avyttring av fastigheter	12
§ 152 Revidering av jordförvärvslagstiftningen	15
§ 153 Lagförslag om näringsrätt och näringstillstånd	19
§ 154 Remissbegäran angående förslag till ny lagstiftning om anpassad kommunal avfallshantering	21
§ 155 Samråd gällande marina åtgärder	22
§ 156 Utlåtande över ansökan om jordförvärv ÅLR 2021/5643	24
§ 157 Utlåtande över ansökan om jordförvärv ÅLR 2021/6177	25
§ 158 Utlåtande över ansökan om jordförvärv ÅLR 2021/6432	26
§ 159 Budgetseminarium kommunernas socialtjänst k f	27
§ 160 Prioritetsbegäran för kommunala hyresbostäder, KST	28
§ 161 Personalåtgärder gällande KST, semesterlöneskuld	29
§ 162 Anhållan om befrielse från kommunala uppdrag	30
§ 163 Anhållan om befrielse från kommunala uppdrag	32
§ 164 Anhållan om kommunens förtjänsttecken 2021	34
§ 165 Kommunens fest för anställda och förtroendevalda	35
Ändringssökande	37

SALTVIKS KOMMUN

Kommunstyrelsen

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum

30.08.2021

Nr 7/2021

1

Denna kallelse har anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla på kommunens hemsida www.saltvik.ax den 26.8.2021. Protokollet finns till påseende från den 1.9.2021 på kommunens hemsida.

Ordförande Mathias Johansson

Kommundirektör Ewa Danielsson

Intygar

Solveig Gestberg
kanslisekreterare

---

§ 145 SAMMANTRÄDETS KONSTITUERANDE

KMST 145 §/30.8.2021

Konstatera laglighet och beslutförhet

Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och med hänsyn till antalet närvarande även beslutfört.

Protokolljusterare

Till protokolljusterare valdes Katinka Holmström och Jan Lindgrén. Protokollet justerades direkt efter mötet.

Föredragningslistan

Föredragningslistan fastställdes med följande tillägg:

§ 146 Delgivningar;

Ålands landskapsregering coronainformation, 27.8.2021

Social- och hälsovårdsministeriet statsunderstöd, 27.8.2021

-----

§ 146 DELGIVNINGAR TILL KÄNNEDOM

KMST 146 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering

- Beviljad ansökan om jordförvärvstillstånd (ÅLR 2021/4404), 17.6.2021
- Justering av landskapsandelar år 2021 (ÅLR 2021/6006), 29.6.2021
- Information om klientavgiftslagstiftning (96 S2), 6.7.2021
- Beviljad ansökan om jordförvärvstillstånd (ÅLR 2021/2729), 8.7.2021
- Beviljad ansökan om jordförvärvstillstånd (ÅLR 2021/3230), 8.7.2021

Ålands landskapsregering (information angående covid-19)

- Handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256), 17.6.2021
- Bekämpning av coronavirussmitta inom socialvårdens verksamhetsenheter och tjänster som ges i hemmet, 24.6.2021 (uppdatering från 31.5.2021)
- Rekommendation om frivillig karantän efter inresa till Åland från riskområde (ÅLR 2020/8257), 14.7.2021
- Social- och hälsovårdsministeriets anvisning om åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster (ÅLR 2020/2268), 29.7.2021
- Landskapsregeringens rekommendation till restauranger om att begränsa öppettider och serveringstider för alkoholdrycker (ÅLR 2021/1530), 29.7.2021
- Landskapsregeringens rekommendation om begränsningar av antal personer vid privata tillställningar under covid-19-epidemin (ÅLR 2021/1531), 29.7.2021
- Landskapsregeringens rekommendation till allmänheten om användning av mun- och nässkydd på allmän plats (ÅLR 2021/6583), 29.7.2021
- Rekommendationer med anledning av Corona virus (ÅLR 2020/2261), 11.8.2021
- Social- och hälsovårdsministeriets anvisning om åtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar för att begränsa offentliga tillställningar och allmänna sammankomster (ÅLR 2020/2268), 12.8.2021
- Landskapsregeringens rekommendation om begränsningar av antal personer vid privata tillställningar under covid-19 epidemin (ÅLR 2021/1531), 12.8.2021
- Landskapsregeringens rekommendation till allmänheten om användning av mun- och nässkydd på allmän plats (ÅLR 2021/6583), 12.8.2021
- Ålands landskapsregerings rekommendation om frivillig karantän efter inresa från Åland från riskområde (ÅLR 2020/8527), 12.8.2021
- Distribution och utdelning av kostnadsfria mun- och nässkydd till elever över 15 år i skolorna på Åland då mun- och nässkydd rekommenderas i kollektivtrafiken (ÅLR 2021/6843), 12.8.2021
- Instruktion gällande beställning av mun- och nässkydd till skolorna för användning i kollektivtrafiken (141 S3), 13.8.2021
- Information gällande restriktioner som upphör från och med 27.8.2021 (147 S3), 27.8.2021

Social- och hälsovårdsministeriet

- Styrningsbrev utfärdande av coronaintyg från hälso- och sjukvården, 21.6.2021
- Bekämpning av covid-19 infektioner i den gränsöverskridande trafiken, 7.7.2021
- Styrningsbrev bekämpning av covid-19 i den gränsöverskridande trafiken när gränskontrollen vid de inre gränserna upphör den 26 juli 2021, 27.7.2021

-
- Statsunderstöd till Saltviks kommun för kostnader för social- och hälsovård orsakade av covid-19-epidemin, 27.8.2021

Ålands statistik- och utredningsbyrå

- Åläningars alkohol-, narkotika- och tobaksbruk samt spelvanor 2021, Rapport 2021:4

Kommunernas socialtjänst

- Protokoll, förbundsstämma 11.6.2021
- Utdrag protokoll § 123, förbundsstyrelsen 22.6.2021
- Utfall per 30.4. och helårsprognos, 14.7.2021

Ålands kommunförbund

- Protokoll 3/2021, 20.5.2021
- Protokoll 4/2021, 1.7.2021

ÅDA

- Bolagsstämmoprotokoll, 21.6.2021

Norra Ålands Avloppsvatten Ab

- Protokoll ordinarie bolagsstämma, 8.6.2021

Förslag från privatperson angående Hamnsundet, 30.6.2021

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen antecknar delgivningarna till kännedom.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen antecknade delgivningarna till kännedom.

---

§ 147 TJÄNSTEMANNABESLUT, NÄMNDERS OCH ORGANS PROTOKOLL

KMST 147 §/30.8.2021

Kommundirektörens tjänstemannabeslut

- §§ 8 – 13, Tillsätta hyresgäst

Tekniska nämnden

- Protokoll 5/2021, 16.6.2021
- Protokoll 6/2021, 25.8.2021

Byggnads- och miljönämnden

- Protokoll 5/2021, 22.6.2021
- Protokoll 6/2021, 24.8.2021

Utbildningsnämnden

- Protokoll 5/2021, 18.8.2021

Äldreomsorgsnämnden

- Protokoll 5/2021, 24.8.2021

Räddningsområde Ålands landskommuner

- Protokoll 5/2021, 23.6.2021

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar anteckna att den tagit del av ovannämnda protokoll samt att det inte är påkallat att ta upp ärende till behandling enligt KommunalL 55§.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/204/2021

§ 148 FÖRSLAG TILL LAGSTIFTNING OM KOMMUNER MED SYNNERLIGEN ANSTRÄNGD EKONOMI

KMST 148 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering har 18.6.2021 inkommit med en lagstiftningspromemoria med förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi. Kommunen bereds möjlighet att inkomma med synpunkter på bifogad promemoria senast 15.9.2021.

Promemorians innehåll är kompletterande till den lagstiftning som idag finns för det kommunala fältet.

Lagförslaget kommer sedan att lämnas ut på remiss.

Enligt promemorian finns behov av mekanismer i lagstiftning för att (1) definiera vilka kommuner som är en kommun med synnerligen ansträngd ekonomi och (2) föreslå åtgärder för att hantera en kommun i en sådan situation. Mekanismerna utgörs dels av det så kallade utvärderingsförfarandet, följt av eventuell ändring av kommunindelningen.

Utvärderingsförfarandet går ut på att bistå kommunerna att analysera ekonomin och verksamhetsförutsättningarna samt tillsammans åstadkomma förbättringsförslag. Utvärderingsförfarandet kan startas endast om kommunen uppfyller kriterierna för synnerligen ansträngd ekonomi och landskapsregeringen beslutar att starta processen. Vid det fall att förbättringsförslagen inte ger önskad effekt, och situationen så kräver, så kan en följd av utvärderingsförfarandet bli att en särskild kommunindelningsutredning inleds enligt kommunstrukturlagen. Som en sista utväg införs också en möjlighet för landskapsregeringen att fatta tvingande beslut om ändringar av kommunstrukturen.

De föreslagna kriterierna för att definiera en synnerligen ansträngd ekonomi är:

Enskilt kriterium: nyckeltal 1, ackumulerat överskott eller underskott

Nyckeltal 1, underskott i balansräkningens **ackumulerade överskott/underskott** bör åtgärdas inom två år, om inte åtgärdat inom två år anses kommunens ekonomi vara synnerligen ansträngd.

Kompletterande kriterier: nyckeltal 2 och 3, årsbidrag/avskrivningar samt soliditet

Nyckeltal 2, årsbidrag i förhållande till avskrivningar i kommunens resultaträkning bör överstiga 100 procent. Här används tre års medeltal för beräkningarna. Om nyckeltalet visar under 100 procent uppfylls kriteriet.

Nyckeltal 3, kommunens långsiktiga betalningsförmåga kan mätas med nyckeltalet soliditet. Om en kommuns **soliditet** faller under 50 procent uppfylls kriteriet.

I lagstiftningspromemorians bilaga 1 finns kommunernas utfall för nyckeltal 1 under perioden 2014 – 2020 samt för nyckeltal 2 och 3 under perioden 2015 – 2020. För år 2019 understiger Saltvik det kompletterande nyckeltalet 2, årsbidrag/avskrivningar (tre års medel bakåt från aktuellt år). Övriga år och övriga nyckeltal ligger Saltvik en god bit över föreslagna gränskriterier.

I Saltviks kommuns bokslut för 2020, bland balansräkningens nyckeltal, uppgår soliditeten till 61,83 % och ackumulerat överskott till 3,1 miljoner.

I budget 2020 var soliditeten beräknad till 50 %. Med anledning av överskott på 722 000 euro i jämförelse med budgeterat underskott på 185 952 euro samt att upptagande av lån blev lägre än budgeterat (900 000 euro i jämförelse mot 2,7 miljoner) blev soliditeten högre i bokslut än beräknat i budgeten för 2020.

I budget 2021 är soliditeten beräknad till 49 %. Enligt halvårsprognos för 2021 ser resultatet bättre ut än budgeterat. Budgeterad ökning av lånebördan är 1,6 miljoner för 2021, men troligtvis kommer kommunen att klara sig med att lyfta cirka 600 – 800 000 euro 2021. Med detta i beräkningen är prognosen för soliditeten 58 % för 2021.

Från resultaträkningens nyckeltal framgår att årsbidraget i procent av avskrivningarna för år 2020 är 186,35 %. Till skillnad från vad som anges i kommunens budget och bokslut beräknas detta kriterium på tre års medel.

Med beaktande av kommunens ackumulerade överskott är Saltvik inte inom överskådlig framtid att betrakta som kriskommun enligt nyckeltal 1.

Med beaktande av de kompletterande kriterierna nyckeltal 2 och nyckeltal 3 är Saltvik i dagsläget inte att betrakta som någon kriskommun. Dessa nyckeltal sammantaget påvisar dock vikten av att ha ett årsbidrag som täcker avskrivningarna och att lånebördan inte växer sig för stor i förhållande till det egna kapitalet. Nyckeltal 2 (årsbidrag i förhållande till avskrivningar) påvisar att årsbidraget ska räcka till förslitning av befintliga tillgångar och uppbyggnad av kassaflöde för framtida investeringar. Nyckeltal 3 (soliditeten) påvisar kommunens betalningsförmåga på lång sikt.

Förslag till lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen ser positivt på införandet av ekonomiska nyckeltal, som mått på när en kommun befinner sig i kris. Ett utvärderingsförfarande för att bistå kommunerna att analysera ekonomin och verksamhetsförutsättningarna samt tillsammans åstadkomma förbättringsförslag är en viktig bit i detta förslag. Om en kommun uppfyller kriterierna för kriskommun är det av största vikt att så snabbt som möjligt hitta eventuella framkomliga lösningar för kommunens fortsatta överlevnad.

Gällande nyckeltal 2, där årsbidraget sätts i relation till avskrivningarna, har man i den finländska lagstiftningen satt nivån för utvärderingsförfarandet till 80 % medan förslaget på Åland enligt promemorian skulle sättas till 100 %. Här kan naturligt uppstå stora fluktuationer på enskilda år och ett medeltal under 80 % som i Finland skulle vara lämpligare.

I promemorians bakgrundsbeskrivning gällande kommunernas uppdrag och ekonomiska situation framgår tydligt i figur 1 utvecklingen av skatteintäkter, landskapsandelar och nettodriftskostnader. Landskapsandelarna (inkl. kompensationer) uppgick år 2010 till ca 38 miljoner euro och har sedan under åren varierat mellan ca 36 och 40 miljoner. Under perioden 2018 och 2019 sjönk landskapsandelarna med ca 3 miljoner euro. Uppgifterna

---

för nettodriftskostnader finns för åren 2015 till 2019. Under denna period har de ökat från ca 136 till 153 miljoner euro. Med utgångspunkt från bakgrundsbeskrivningen i memorian har således nettodriftskostnaderna för kommunerna, att sköta enligt lag ålagda uppgifter, ökat med 12,5 % under perioden 2015-2019. Landskapsandelarna har däremot i slutet av samma period till och med minskat. Att ha denna obalans i åtanke är viktigt då lagstiftning gällande kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi ska tas fram.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/43/2021

§ 149 SKATTEREDOVISNINGAR 2021

KMST 149 §/30.8.2021

Skatteredovisning för juni, juli och augusti månader bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen antecknar informationen till kännedom.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen antecknade informationen till kännedom.

Skatteredovisning för juni, juli och augusti månader bifogas protokollet.

SK/195/2021

§ 150 REMISSBEGÄRAN ANGÅENDE FÖRSLAG TILL NY LAGSTIFTNING OM BOSTADSPRODUKTION

KMST 144 §/14.06.2021

Lagberedningen vid Ålands landskapsregering ger möjlighet till yttrande över ett förslag till ändring av landskapslagen om bostadsproduktion (Remiss ÅLR 2021/4533, 10.6.2021). Yttrandet ska vara landskapsregeringen tillhanda elektroniskt eller per post senast den 13 augusti 2021 för att kunna beaktas.

Landskapslagen om bostadsproduktion föreslås ändrad så att ägar- och hyresbostadslån ska kunna återbetalas i förtid utan ersättning, så att även hyresbostäder befrias från användnings- och överlåtelsebegränsningar då bostadslånet återbetalas samt så att lånevillkoren även för hyresbostadslån som beviljats med stöd av tidigare lagstiftning ska kunna ändras så att de överensstämmer med gällande lag.

Enligt detaljmotiveringarna innebär lagförslaget till ändring av landskapslagen om bostadsproduktion:

18 § Överlåtelse av hyresbostad

För att motivera låntagare att återbetala lånen föreslås att andra momentet slopas och därmed att kravet på att betala ersättning för lånets låga ränta slopas.

20 § Hyra för hyresbostad

Landskapsregeringen föreslår att ett nytt moment fogas till paragrafen enligt vilket bestämmelserna i 1 och 2 mom. som reglerar hyran inte ska tillämpas då lånet återbetalas.

29 § Lagens tillämplighet på lån som beviljats med stöd av tidigare lagar om bostadsproduktion

Landskapsregeringen förslår att 29 § ändras så att även hyresbostadshus ska befrias från begränsningarna då lånet återbetalas.

32 § Ändring av lånevillkoren

Landskapsregeringen föreslår att 32 § 1 mom. ändras så att möjligheten att ändra lånevillkoren även gäller hyresbostäder.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen omfattar förslaget till ändring av landskapslagen om bostadsproduktion i sin helhet.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt att begära förlängning av remisstiden till 30 september 2021.

KMST § 150/30.8.2021

Anhållan om förlängd remisstid beviljades ej. Efter kommunstyrelsens möte har kommunen tagit del av Ålands kommunförbunds yttrande i ärendet.

Anhållan och svar om förlängd remisstid samt Ålands kommunförbunds yttrande över ändring av LL om bostadsproduktion bifogas kallelsen.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt omfatta förslaget till ändring av landskapslagen om bostadsproduktion i sin helhet.

.SK/39/2019

§ 151 AVYTTRING AV FASTIGHETER

KMST 180 §/7.9.2020

Saltviks kommun hyr idag inom tekniska nämndens affärsverksamhet ut totalt 61 lägenheter, som finns i nio olika fastigheter.

En arbetsgrupp för byggnation i kommunen lämnade i sin slutrapport som förslag att avyttra delar av kommunens hyresfastigheter. Kommunstyrelsen beslöt vid sitt möte (kmst 152 §/29.6.2020) att ett specifikt ärende gällande avyttring av fastigheter skulle lyftas.

Ekonomichefen deltar som sakkunnig vid mötet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför kommunfullmäktige att styrelsen får i uppdrag att närmare utreda avyttring av någon/några av kommunens hyresfastigheter.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen återremitterar ärendet för ytterligare ekonomisk utredning av olika alternativ gällande eventuell försäljning av fastigheter och vilka investeringsbehov som finns för fastigheterna. Kommunstyrelsen ger i uppdrag att begära utlåtande av landskapsregeringen gällande bortbetalning av kommunens landskapslån.

KMST 54 §/22.3.2021

En ekonomisk utredning har gjorts av olika alternativ gällande eventuell försäljning av fastigheter och vilka investeringsbehov som finns för fastigheterna. Utlåtande av landskapsregeringen gällande uträkning av högsta överlåtelsevärde för hyresbostäder har begärts in 21.10.2020 och utlåtandet kom 10.12.2020 för Dälden, Kantorsgården och Skogshöjden. Överlåtelsevärde används vid försäljning då lånen överförs till köparen och när fastigheten fortsätter som hyresbostad. Överlåtelsen ska godkännas av landskapsregeringen. Utlåtande om bortbetalning av kommunens landskapslån har inte begärts in då det i nuläge för återbetalning av lånen finns olika villkor i lagen för de olika fastigheterna. De nyare fastigheterna har en öppnare lagstiftning som möjliggör återbetalning av lånen, d v s att om fastigheten ej fortsätter som hyresbostad efter försäljning, då används en uträkning av skälig ersättning av den låga räntan istället för överlåtelsevärde. Enligt landskapsregering kan detta alternativ vara kostsamt vid en försäljning, men ska användas om fastigheterna vid försäljning ej fortsätter som uthyrningsobjekt. Dälden som är den äldre fastigheten har i nuläget ej möjlighet till återbetalning av lån i förtid enligt villkoren för lånen. Enligt landskapsregeringen finns en skrivning i budget 2021 om att möjliggöra en återbetalning av bostadslånen i förtid, men det är i nuläget under behandling och villkoren är oklara.

Ekonomichefen presenterar utredning och alternativ på mötet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen diskuterar de olika alternativen gällande försäljning och återremitterar ärendet till förvaltningen för ytterligare utredningar.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen diskuterade de olika alternativen gällande försäljning. Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till förvaltningen för ytterligare utredningar angående Dälden gällande förvaltningskostnader, underhållskostnader, framtida renoveringskostnader, administrationskostnader och hyressättning.

KMST 119 §/14.6.2021

Ekonomichefen har gjort ytterligare utredningar i ärendet och i samarbete med kommuningenjören och ansvarig fastighetsskötare gjort en bedömning av framtida underhålls- och renoveringskostnader.

Av tekniska nämndens beredning inför beslut om hyror för 2021 framgår följande gällande Dälden (TEKN 37 §/19.08.2020):

I Dälden skall hyreshöjningar godkännas av landskapsregeringen. Hyran höjdes under 2020. Enligt landskapsregeringens beslut skall följande hyreshöjning efter höjning utgå från det åländska konsumentprisindexet för bostäder juli månad. Under perioden juni 2019 till juni 2020 sjönk de åländska konsumentpriserna med -0,5 procent i juni 2020, i maj var förändringen -1,0 procent. I juni inverkade lägre priser inom huvudgruppen transport mest på den totala nedgången (med 0,4 procentenheter nedåt). Hyreshöjningar skall meddelas 2 månader på förhand.

I beredningen nämns att enligt statistikmeddelande daterat 03.06.2020 från ÅSUB var bostadshyran på Åland i medeltal 10,66 €/m² i april 2020 vilket innebär en höjning 2,5 % sedan 2018. Medelhyran var högst i Mariehamn, 11,21 €/m². På landsbygden uppgick medelmånadshyran till 9,08 €/m² och i skärgården var den 8,90 €/m². I medelhyran ingår kostnader för varmvatten och uppvärmning. Hyresstatistiken baseras på uppgifter från de största hyresvärdarna.

Kommunstyrelsen beslut 210 §/12.10.2020 på förslag av tekniska nämnden att hålla hyrorna för 2021 oförändrade.

För Dälden är hyran för 2021: 8,44 euro/kvm, månad.
Elvärme som bekostas av de boende. Värmepump finns i alla lägenheter.

Bilaga Dälden utredning försäljning bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen diskuterar utredningen och bordlägger ärendet till nästa möte, i väntan på kommande lagförslag gällande hyressättning och bostadsproduktion.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

KMST 151 §/30.8.2021

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt återremittera ärendet för ett konkret beslutsförslag totalekonomiskt ur kommunens synvinkel.

SK/169/2021

§ 152 REVIDERING AV JORDFÖRVÄRVSLAGSTIFTNINGEN

KMST 136 §/14.06.2021

Ålands landskapsregering ger genom brev (ÅLR 2020/1677, 19.5.2021) kommunerna möjlighet att inkomma med synpunkter om det fortsatta arbetet med att se över jordförvärvslagstiftningen.

Enligt regeringen Thörnroos regeringsprogram Tillsammans för Åland ska näringsrättslagstiftningen och jordförvärvslagstiftningen ses över under mandatperioden. Landskapsregeringen tillsatte under våren 2020 en arbetsgrupp för uppdraget. Under hösten 2020 tillsattes även en parlamentarisk referensgrupp med medlemmar från samtliga lagtingspartier. Arbetsgruppen överlämnade ett första delbetänkande om modernisering av näringsrättslagstiftningen den 14 januari 2021. Ett andra delbetänkande om jordförvärvslagstiftningen väntas innan årets slut.

Arbetsgruppen har i samband med projektet att se över jordförvärvslagstiftningen bland annat hållit diskussionsmöten med de åländska fastighetsmäklarna och kommunerna. Vid diskussionerna med kommunerna framfördes ett önskemål om att erhålla mer tid för att kunna föra ett djupare resonemang om jordförvärvslagstiftningen inom respektive kommun.

I brevet till kommunerna (19.5.2021) redogörs för bakgrund, statistik om jordförvärv och fastigheter, behovet av reviderad lagstiftning och målsättning med revideringen och aktuella förslag. Dessutom listas ett antal frågor, vilka kommunerna kan inkomma med kommentarer kring, senast den 16 augusti 2021 per e-post.

Frågorna som ställs till kommunerna är:

1. Har kommunen några allmänna synpunkter på att jordförvärvslagstiftningen ses över?
2. Vilken problematik anser kommunen att finns med den nuvarande lagstiftningen?
3. Svarar målsättningarna i kap. 3 mot den problembild som kommunen identifierat?
4. Synpunkter på exemplen i förslag till ändringar (4 kap.)?
5. I 6 § landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd stadgas om grunderna för att juridiska personer ska få jordförvärvstillstånd. Enligt 2 mom. kan jordförvärvstillstånd beviljas om sökanden oavbrutet sedan den bildades eller i minst fem år haft sin hemort i landskapet Åland, om markområdet är lämpligt för den verksamhet som sökanden bedriver samt att minst två tredjedelar av bolagsmännen eller styrelsemedlemmarna har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka. Hur ser kommunen på att styrelsekravet för juridiska personers tillstånd skulle lindras för markområden som är planerade för näringsutövning, så att minst en ordinarie styrelseledamot, eller dennes ersättare vid förfall, alternativt bolagsman har hembygdsrätt eller har utan avbrott varit bosatt på Åland under de fem senaste åren?
6. Övriga synpunkter?

Bilaga till kallelsen: Brev ÅLR 2020/1677 (19.5.2021) gällande revidering av jordförvärvslagstiftningen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen diskuterar frågeställningarna och befullmäktigar kommundirektören att tillsammans med kommunstyrelsens ordförande lämna eventuella synpunkter per e-post till landskapsregeringen senast 16 augusti 2021.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt att begära förlängning av tiden för inkommande av kommentarer till åtminstone 30 september 2021. Detta eftersom ärendet är principiellt viktigt för den åländska självstyrelsen.

Kommunstyrelsen uppmärksammar landskapsregeringen på att Ålands kommunförbund inte fått begäran om synpunkter.

KMST 152 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering har förlängt remisstiden till 1.9.2021. Landskapsregeringen påpekar att när det finns ett konkret lagförslag kommer en ny och bredare remissrunda som vänder sig till fler aktörer i samhället.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Saltvik lämnar följande svar på frågorna:

1. *Har kommunen några allmänna synpunkter på att jordförvärvslagstiftningen ses över?*
Det är positivt att lagstiftningen ses över. Däremot är det viktigt att lagstiftningen moderniseras med stor försiktighet, då rättspraxis tyder på att tidigare uppluckringar inte kan "återtats" genom senare restriktivare lagstiftning.
2. *Vilken problematik anser kommunen att finns med den nuvarande lagstiftningen?*
Förbättrad och förtydligad information, vilket även landskapsregeringen nämner under rubriken Behovet av reviderad lagstiftning och målsättning med revideringen samt förtydligande information för sökande om kommunens roll i processen.
3. *Svarar målsättningarna i kap. 3 mot den problembild som kommunen identifierat?*
Ja.
4. *Synpunkter på exemplen i förslag till ändringar (4 kap.)?*
Under rubriken "Attraktivt strandområde" nämns att den formuleringen föreslås strykas i den kommande lagstiftningen. Landskapsregeringen framhåller att den i landskapsförordningen nämnda 4 § 2 mom. 1 punkten om att marken inte får utgöras av ett attraktivt eller känsligt strandområde vid handläggningen varit utmanande att avgöra om det de facto är så. Landskapsregeringen har i vissa fall begärt att kommunen ger utlåtande i frågan och förvisso kan det vara svårt att på objektiva grunder avgöra vad som ska avses som attraktivt eller inte. Andemeningen med lagstiftningen är väl att välkomna fast bosättning till landskapet, vilket även välkomnas av kommunen, oberoende av om ett strandområde anses "attraktivt" eller inte. Dock inte som fritidsboende, förutom om personen har i nuvarande förordning nämnda förutsättningar (exempelvis bott i landskapet till cirka 12 års ålder eller bröstarvinge).

Under rubriken "Gränsa till vatten" nämns som förslag på ny formulering att "Marken ska vara belägen inom planerat område, bykärna eller annat område avsett för fast bosättning. Marken får inte gränsa till vatten **förutom om marken är belägen inom planerat område**. Innan en sådan förändring genomförs bör noggranna överväganden göras. Förslagsvis kunde tilläggas att marken till samtliga delar ska vara belägen inom planerat område, bykärna eller annat område för fast bosättning. Att marken inte får gränsa till vatten förutom om marken är belägen inom planerat område för fast bosättning och att markområdet inte får ha andel i samfällda jord- och vattenområden.

Under rubriken "Bykärna" presenteras ett förslag till definition i den kommande landskapslagen avse en koncentrerad bebyggelse med 50 – 199 invånare där avståndet mellan byggnaderna inte överstiger 200 meter. Förutom bostadsbyggnader skulle avgränsningen till bykärna även beaktas byggnader som används för affärs- eller kontorsarbetsplatser eller motsvarande. Definitionen föreslås vara oberoende av annan administrativ eller regional indelning och bykärna skulle fortsättningsvis utgöra en kompletterande bestämmelse till planerat område eller område avsett för fast bosättning. I Saltvik finns per 31.12.2020 tio byar som ligger i 50 – 199 spannet med invånare och två byar har fler än 199 invånare. Begreppet bykärna blir problematiskt, då det kan finnas byar med färre invånare och utan affärs- eller kontorsarbetsplatser, som ändå väl kan lämpa sig för fast bosättning. Eller ryms det inom begreppet "annat område för fast bosättning"? I så fall kanske hela begreppet bykärna blir överflödigt.

Under rubriken "Tillsyn" nämns att det ska göras en åtskillnad mellan tillsynsmyndigheterna och kommunerna, som har en viktig del i övervakningen. Inom kommunerna bör det vara byggnadsnämnderna eller motsvarande nämnder som ansvarar för övervakningen. Om avsikten är att ändra den övervakande myndigheten i kommunen vore det skäl att omnämna byggnadsnämnderna istället för att skriva "de åländska kommunerna".

5. *I 6 § landskapsförordning (2003:70) om jordförvärvstillstånd stadgas om grunderna för att juridiska personer ska få jordförvärvstillstånd. Enligt 2 mom. kan jordförvärvstillstånd beviljas om sökanden oavbrutet sedan den bildades eller i minst fem år haft sin hemort i landskapet Åland, om markområdet är lämpligt för den verksamhet som sökanden bedriver samt att minst två tredjedelar av bolagsmännen eller styrelsemedlemmarna har åländsk hembygdsrätt eller är fast bosatta i landskapet sedan minst fem år tillbaka. Hur ser kommunen på att styrelsekravet för juridiska personers tillstånd skulle lindras för markområden som är planerade för näringsutövning, så att minst en ordinarie styrelseledamot, eller dennes ersättare vid förfall, alternativt bolagsman har hembygdsrätt eller har utan avbrott varit bosatt på Åland under de fem senaste åren?*

Denna ändring korrelerar med föreslagen ändring för lagförslaget om näringsrätt och näringstillstånd. Enligt nu gällande landskapsförordning nämns i punkt 2 i grunderna för att juridiska personer skall få jordförvärvstillstånd att markområdet är lämpligt för den verksamhet som sökande bedriver. Kan dock vara viktigt att överväga att det inte blir för enkelt för juridiska personer att förvärva mark för annat än det behövs för att driva verksamheten.

6. *Övriga synpunkter?*

Enligt jordförvärvslagen 4 § ska landskapsregeringen innan ansökan upptas till slutlig prövning införskaffa utlåtande av den kommun i vilken fastigheten är belägen. Det framgår inte om landskapsregeringen avser att göra någon förändring gällande sätet på hur landskapsregeringen i framtiden kommer att införskaffa detta utlåtande av kommunen.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag med följande tillägg gällande frågorna;

4.

”att marken inte får gränsa till vatten oberoende om marken är belägen inom planerat eller oplanerat område”

”att landskapsregeringen har ansvaret gällande övervakningen”

6.

att man ändrar i Jordförvärvslagen § 4 sista momentet ”att landskapsregeringen ”kan” införskaffa utlåtande av den kommun i vilken fastigheten är belägen.”

SK/203/2021

§ 153 LAGFÖRSLAG OM NÄRINGSRÄTT OCH NÄRINGSTILLSTÅND

KMST 153 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering har 17.6.2021 inkommit med en begäran om synpunkter gällande lagförslag om näringsrätt och näringstillstånd (ÅLR 2021/4844). Remissvaren ska vara regeringen tillhanda senast 1.9.2021. Kommunen har begärt förlängning av remisstiden till 30.9.2021.

Ålands landskapsregering föreslår att landskapslagstiftningen om åländsk näringsrätt revideras och moderniseras. I den föreslagna landskapslagen om näringsrätt och näringstillstånd definieras närmare när näringsrätt med stöd av lag föreligger och på vilka grunder näringstillstånd beviljas och tillståndsvillkor fastställs. Lagen innehåller också bestämmelser om tillsyn och de befogenheter landskapsregeringen har i förhållande till näringsidkare. Ytterligare ska språkbestämmelser skydda det svenska språkets ställning inom näringsverksamheten.

Enligt 7.1 i den allmänna delen om förslagets verkningar anges att syftet med den föreslagna lagstiftningen är att trygga det åländska nationalitetsskyddet, skapa förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv, garantera en tillräcklig förutsebarhet i myndigheternas åtgärder och verksamhet samt att i allmänhet modernisera de bestämmelser som gäller näringsutövningen på Åland. Den gällande landskapslagen innehåller ett alltför omfattande utrymme för landskapsregeringens prövning vid tillståndsgivningen. Detta utrymme krymper märkbart genom den föreslagna landskapslagen om näringsrätt och näringstillstånd. Grunderna för näringsrätt med stöd av lag förändras inte. Däremot ska permanenta näringstillstånd beviljas på grunder som motsvarar nyligen ändrad beslutspraxis. Beviljandet av tillfälliga näringstillstånd ska stramas åt så att dessa tillstånd i regel inte beviljas för en längre period än fem år.

Enligt 7.2 gällande ekonomiska konsekvenser framgår sammanfattningsvis att konsekvenserna av att inte lindra gällande lagstiftning bedöms som klart mer negativa för den åländska ekonomin som riskerar att stagnera och gå miste om värdefull kunskap. Näringsrätten ska inte heller anses i första hand vara ett konkurrensskydd utan ett nationalitetsskydd.

Enligt 7.3 gällande konsekvenser för näringsidkarna anges att förslaget medför att grunderna för att beviljas näringstillstånd lindras i enlighet med nyligen ändrad beslutspraxis. Därmed får företagen större möjligheter att ta in nödvändig kompetens i bolagsstyrelserna. Sammanfattningsvis bedöms konsekvenserna av förslaget vara underlättande för näringsidkarna. Den föreslagna lagens syfte knyts uttryckligen till skyddet av det svenska språket och i lagen föreslås ingå direkt tillämpliga språkbestämmelser.

Enligt 7.6 uppges förslaget inte ha några konsekvenser gällande miljö, jämställdhet och barn.

För Saltviks kommuns del utgör näringslivet en viktig del för att få ekonomin att balansera. De så kallade samfundsskatterna har de senaste fem åren (2016 – 2020) som lägst utgjort 10 procent av kommunens totala skatteintäkter (2019) och som högst 18,2 pro-

cent av kommunens totala skatteintäkter (2017), med ett medeltal för de fem åren på 14,6 %. Enligt budget 2021 uppgår budgeterade samfundsskatter till 12,8 procent av de totala skatteintäkterna. För kommunen är det viktigt att främja ett blomstrande och hållbart näringsliv inom de ramar som kommunen har möjlighet. Att bevilja näringsrätt och näringstillstånd ligger helt och hållet inom landskapets behörighet, men kan naturligtvis påverka förutsättningar för befintliga och/eller potentiella företag verksamma inom kommunen.

Ålands kommunförbund (ÅKF) har 1.7.2021 avgett utlåtande avseende det föreliggande lagförslaget. I utlåtandet lyfter ÅKF fram behovet av lättillgänglig information på flera språk om kravet på näringstillstånd i landskapet Åland samt framför att registret över beviljade näringsrätter bör göras tillgängligt så att kommunerna enklare ska kunna kontrollera näringstillstånd för företag som erbjuder tjänster i kommunen.

Lagförslag samt Ålands kommunförbunds yttrande daterat 1.7.2021 bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar omfatta Ålands kommunförbunds yttrande av den 1.7.2021 gällande lagförslag om näringsrätt och näringstillstånd.

Med beaktande av den globala klimatkris som pågår och att många åländska företag arbetar efter Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland framhåller kommunstyrelsen att det vore, om juridiskt möjligt, mycket önskvärt att företag som i framtiden beviljas näringsrätt och näringstillstånd samtidigt uppmanas arbeta efter de sju strategiska utvecklingsmålen i hållbarhetsagendan.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag med tillägget att landskapsregeringen bör göra en djupare bedömning av miljökonsekvenser av ökad exploatering av företag.

SK/215/2021

§ 154 REMISSBEGÄRAN ANGÅENDE FÖRSLAG TILL NY LAGSTIFTNING OM ANPASSAD KOMMUNAL AVFALLSHANtering

KMST 154 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering inbegär kommunens synpunkter gällande förslaget om anpassad kommunal avfallshantering. Förslaget innehåller ändringar av blankettlagen och synpunkterna ska vara landskapsregeringen tillhanda senast den 10 september 2021.

Landskapsregeringen föreslår att vissa paragrafer i kommande ändring av rikets avfallslag som gäller som blankettlag enligt landskapslagen om tillämpning av rikets avfallslag inte ska tillämpas på Åland. Kommunerna ska fortsättningsvis få besluta att fastighetsinnehavarna får besluta om transport av allt kommunalt avfall.

Dessutom föreslås att landskapsregeringen i landskapsförordning ska få besluta närmare om när kommunerna utanför tätorter får besluta i vilka fall fastighetsnära hämtning inte behöver ordnas.

Avfallsområdet är till stora delar omgärdat av EU-bestämmelser. Landskapslag (2018:83) om tillämpning av rikets avfallslag, den så kallade avfallsblankettlagen, trädde i kraft 1.1.2019. Det var särskilt viktigt att anpassa producentansvarsbestämmelserna till rikslagstiftningen. Det behövdes även moderniseringar och förtydliganden om den kommunala avfallshanteringen. Delar av avfallsblankettlagens bestämmelser följs inte ännu fullt ut idag.

Remiss, lagförslag och parallelltexter bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen i Saltvik är som helhet positiv till lagförslaget, som innebär fortsatt möjlighet för kommunen att besluta om att fastighetsnära avfallshantering inte ordnas i en del av kommunen eller hela kommunen. Vissa oklarheter kan noteras i lagförslaget gällande den redogörelse som ska lämnas till landskapsregeringen enligt 3b§ samt i utkastet till förordning 8a§ gällande beskrivning av varför kommunens system är minst lika bra som fastighetsvis avfallstransport.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/150/2021

§ 155 SAMRÅD GÄLLANDE MARINA ÅTGÄRDER

BYGG 36 §/22.06.2021

Landskapsregeringen har beslutat att genomföra en samråds- och remissrunda under perioden 26 mars till och med 26 augusti 2021 för uppdaterade och nya marina åtgärder i och med att landskapsregeringen har uppdaterat redan pågående marina åtgärder samt tagit fram åtta nya åtgärdsförslag för perioden 2022-2027.

De marina åtgärderna ska vara beslutade i december 2021 och skickas till EU senast sista mars 2022.

De marina åtgärderna är i enlighet med det marina direktivet (2008/56/EG) och kompletterar vattendirektivets åtgärdsförslag men omfattar fler temaområden. Åtgärdsförslagen är främst inriktade på biologisk mångfald och det gränsöverskridande samarbete som behövs i Östersjön.

Förslag till marina åtgärder finns här:

<https://www.regeringen.ax/nyheter/samradsprocess-nya-marina-atgarder-2022-2027>

Förslaget visar på konkreta åtgärder som tillsammans med vattendirektivet ger förutsättningar att skapa lösningar samt även förebygga ev problem.

Byggnads- och miljöinspektörens förslag:

Nämnden har inget att tillägga och för ärendet vidare till kommunstyrelsen.

Byggnads- och miljönämndens beslut:

Enlig förslag.

KMST 155 §/30.8.2021

Byggnads- och miljönämnden har behandlat ärendet och har inget att tillägga.

Samrådsprocessen pågår till och med 26 augusti 2021, men landskapsregeringen har på begäran meddelat att det går bra att lämna in synpunkter till och med 1 september 2021.

I tabell 2 i dokumentet Förslag till marint åtgärdsprogram 2022 – 2027 noteras om vattendirektivets kompletterande åtgärder som även kopplar till det marina direktivet. Kommunstyrelsen gav 121 §/14.06.2021 utlåtande gällande Åtgärdsprogram för grundvatten, sjöar och kustvatten. I tabell 2 omnämns kommunerna specifikt i åtgärderna gällande tre (enskilda avlopp m.m), fyra (genomförande av VA-plan) och 21 (översyn av övrig lagstiftning).

Förslag till marina åtgärder finns här:

<https://www.regeringen.ax/nyheter/samradsprocess-nya-marina-atgarder-2022-2027>

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen har behandlat ärendet och har i likhet med byggnads- och miljönämnden inget att tillägga.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/224/2021

§ 156 UTLÅTANDE ÖVER ANSÖKAN OM JORDFÖRVARV ÅLR 2021/5643

KMST 156 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering inbegär kommunens utlåtande gällande Thobias Mossberg och Jenny-Linn Einebrants ansökan om rätt att förvärva och besitta fast egendom i landskapet.

Ansökan gäller fastigheten Tomt 1/kv 2 i Kvarnbo, Saltvik. Fastigheten är 1800 m² stor och ska användas för fast boende. Fastigheten är på detaljplanerat område och gränsar ej till vatten.

Sökandena är svenska medborgare, men bosatta på Åland. Sökandena äger inte sedan tidigare fast egendom på Åland.

Enligt Landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd (2003:68) 3 kap 12 § kan fysiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap, eller jordförvärvslagen, efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av landskapsregeringen.

Ansökan och bilagor bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar förordna ansökan med hänvisning till LF om jordförvärvstillstånd (2003:70) 4 § 2 p.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/230/2021

§ 157 UTLÅTANDE ÖVER ANSÖKAN OM JORDFÖRVÄRV ÅLR 2021/6177

KMST 157 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering inbegär kommunens utlåtande över Mikael Mörn's ansökan om rätt att förvärva och besitta fast egendom i landskapet.

Ansökan gäller fastigheten Majbacken Rnr 1:47 i Boxö, Saltvik. Fastigheten är 37 050 m² bebyggd med ett fritidshus och förråd. Fastigheten är på oplanerat område med en strandlinje om 400 m.

Sökanden är finsk medborgare och har tidigare bott på Åland i fyra år. Sökanden äger sedan tidigare en fritidsbostad i Saltvik (50% tillsammans med sin bror). Förvärvet av fastigheten sker genom köpebrev efter beviljat tillstånd. Fastigheten ägs nu av sökandens mor som beviljades lagfart på området 8.7.2011.

Enligt Landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd (2003:68) 3 kap 12 § kan fysiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap, eller jordförvärvslagen, efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av landskapsregeringen.

Ansökan och bilagor bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar förorda ansökan med hänvisning till LF om jordförvärvstillstånd (2003:70) 4 § 7 p.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/233/2021

§ 158 UTLÅTANDE ÖVER ANSÖKAN OM JORDFÖRVÄRV ÅLR 2021/6432

KMST 158 §/30.8.2021

Ålands landskapsregering inbegär kommunens utlåtande över Gustav Högbergs ansökan om rätt att förvärva och besitta fast egendom i landskapet.

Ansökan gäller 1/3 av fastigheten Vestansol RNr 3:148 i Haraldsby, Saltvik. Fastigheten är 5680 m2 sammanlagt.

Sökanden är finsk medborgare samt född och uppvuxen i landskapet. Sökanden äger inte sedan tidigare fast egendom i landskapet. Fastigheten har ägts av sökandens mor som genom gåvobrev överlätit fastigheten till sina tre barn. Sökandens avsikt med förvärvet är för fritidsbruk.

Enligt Landskapslagen om jordförvärvsrätt och jordförvärvstillstånd (2003:68) 3 kap 12 § kan fysiska personer som inte har jordförvärvsrätt med stöd av 2 kap, eller jordförvärvslagen, efter prövning i varje enskilt fall, beviljas jordförvärvstillstånd av landskapsregeringen.

Ansökan samt bilagor bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att förorda ansökan med hänvisning till LF om jordförvärvstillstånd (2003:70) 4 § 3 och 7 p.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/192/2021

§ 159 BUDGETSEMINARIUM KOMMUNERNAS SOCIALTJÄNST K F

KMST 159 §/30.8.2021

Enligt grundavtalet ska medlemskommunernas på ett lämpligt sätt informeras om och involveras i budgetprocessen. KST:s förvaltning har uppgjort ett förslag på tidsplan:

- Förbundsstyrelsen 31.8: Budget förslag 2022 och ekonomiplan 2023-2024
- Budgetseminarium 10.9: Presentation av styrelsens budgetförslag
- Förbundsstyrelsen 28.9: Godkännande av budgetförslaget
- Förbundsstämman 29.10: Fastställande av budget- och ekonomiplan

Budgeten för år 2022 kommer då att behandlas två veckor senare än vad grundavtalet föreskriver. Kommunernas synpunkter bör vara KST tillhanda 17.9 för att tidsplanen ska hålla.

Förbundsstyrelsen har beslutat att bjuda in två representanter från vardera medlemskommun till budgetseminariet 10.9.2021.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen antecknar tidsplanen till kännedom och utser två representanter till budgetseminariet 10.9.2021.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen utsåg Mathias Johansson och Ewa Danielsson till kommunens representanter till KST:s budgetseminarium 10.9.2021.

SK/207/2021

§ 160   PRIORITETSBEGÄRAN FÖR KOMMUNALA HYRESBOSTÄDER, KST

KMST 160 §/30.8.2021

Sedan 1.1.2021 har socialvården övergått till Kommunernas socialtjänst kf (KST). En av anledningarna är likvärdig service för kommuninvånarna.

Enligt LL 2020:12, 3 kap § 11 framkommer att socialservice ska ordnas till följd av stödbehov med anknytning till boende. Enligt landskapsregeringens tillämpningsguide om socialvård framkommer att *"Med behovet av stöd för ordnande av boende avses situationer där en person saknar bostad eller riskerar att förlora den, inte kan bo i den eller där det råder betydande brister i personens boendeförhållanden."*

Behovet av bostad kan uppstå vid t ex våld i nära relationer, brister i bostadsförhållandena, förebyggande av barnskydd, försämrad funktionsförmåga eller krissituationer såsom t ex eldsvåda.

Gällande kommuner som tillhandahåller kommunala hyresbostäder föreslår KST ett samarbete genom s k prioritetsbegäran då olika akuta krissituationer uppkommer.

Blanketten för prioritetsbegäran undertecknas av verksamhetsområdets ledande socialarbetare eller områdeschef och skickas till klientens nuvarande hemkommun med klientens skriftliga samtycke. Prioriteringsbegäran, med önskemål om att klienten ges förtur i den kommunala bostadskön, tillämpas endast i situationer där personen har akut behov av bostad.

Utdrag ur KST:s förbundsstyrelses protokoll § 126, 22.6.2021 samt blanketten Prioritetsbegäran för hyresgäst till kommunens bostäder bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen antecknar blanketten om prioriteringsbegäran till kommunerna som förslag på samarbete kring kommunala hyresbostäder till kännedom.

Kommunstyrelsen kan inte godkänna att klienter per automatik ges förtur i den kommunala bostadskön, däremot befullmäktigas kommundirektören, eller annan av kommunidirektören utsedd tjänsteman, att samarbeta med KST i frågor gällande kommuninvånare i akut behov av bostad.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/69/2020

§ 161 PERSONALÅTGÄRDER GÄLLANDE KST, SEMESTERLÖNESKULD

KMST 161 §/30.8.2021

Förbundsstyrelsen för Kommunernas socialtjänst kf (KST) beslutade 9.11.2020 att begära information från medlemskommunerna om hur stor semestereskuld vardera kommun har fram till 31.10.2020 för den personal som förs över till KST.

På basen av de inkomna uppgifterna har en beräkning gjorts som är baserad på heltidsanställning för samtliga.

Förbundsstyrelsen beslöt 22.6.2021 att beräkningarna skickas på remiss till kommunerna för justering av anställningsprocent och andra eventuella korrigeringar. Därefter faktureras kommunerna enligt slutligt korrigerad beräkning.

För Saltviks kommun beräknas skulden enligt ovan uppgå till 12 304,30 euro, varav 10 196,78 euro utgör löner och 2 107,52 utgör lönebikostnader. Kommunens personalsekreterare har godkänt beräknat belopp

Kommunen ombeds svara senast 31.8.2021.

Begäran och beräkning bifogas kallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen meddelar Kommunernas socialtjänst kf att beräkningen om 12 304,30 euro omfattas och att skulden betalas i likhet med övriga kommuner som har en semestereskuld till KST.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/128/2021

§ 162 ANHÅLLAN OM BEFRIELSE FRÅN KOMMUNALA UPPDRAG

KMST 109 §/10.5.2021

Gunnar Westling har anhållit om befrielse från uppdraget i äldreomsorgsnämnden på grund av nytt uppdrag som ledamot i kommunstyrelsen.

I och med det bör en ny ordinarie ledamot utses till äldreomsorgsnämnden.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen förordar inför kommunfullmäktige att bevilja Gunnar Westling befrielse från uppdraget som ledamot i äldreomsorgsnämnden.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen förordar inför kommunfullmäktige att bevilja Gunnar Westling befrielse från uppdraget som ledamot i äldreomsorgsnämnden.

KFGE 29 §/17.5.2021

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja Gunnar Westling befrielse från uppdraget som ledamot i äldreomsorgsnämnden.

KMST 139 §/14.06.2021

Med anledning av att kommunfullmäktige beviljat Gunnar Westling befrielse från uppdraget som ordinarie ledamot i äldreomsorgsnämnden behöver en ny ledamot utses.

Äldreomsorgsnämndens sammansättning under året är:

Henry Lindström, ordförande

Runar Karlsson, ersättare

Berit Hampf, viceordförande

Erica Lindroos, ersättare

Gunnar Westling, ledamot (beviljad befrielse av kfge 17.5.2021)

Tom Jansson, ersättare

Camilla Sjövik, ledamot

Lena Salmén, ersättare

Marcus Bromels, ledamot

Fabienne Fricker, ersättare

Cathrin Blomberg, ledamot

Nina-Mari Carlson, ersättare

Gun Åkerback, ledamot
Jens Söderström, ersättare

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår inför fullmäktige att NN utses till ny ordinarie ledamot i äldreomsorgsnämnden.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen bordlade ärendet.

KMST 162 §/30.8.2021

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen bordlade ärendet.

SK/166/2021

§ 163 ANHÅLLAN OM BEFRIELSE FRÅN KOMMUNALA UPPDRAG

KMST 140 §/14.06.2021

Fabienne Fricker anhåller om befrielse från sina uppdrag som ordinarie ledamot i kommunfullmäktige och byggnads- och miljönämnden samt som ersättare i äldreomsorgsnämnden från och med 1 juli 2021 med anledning av flytt från kommunen.

Valbarhet till kommunfullmäktige regleras i kommunallagen 36 §. Valbarhet i kommunala nämnder regleras i kommunallagen 54 §. Förlust av valbarhet regleras i kommunallagen 16 §.

Med anledning av flytt från kommunen förlorar Fabienne Fricker sin valbarhet till fullmäktige och Ann-Kristin Eriksson träder in som ordinarie medlem i kommunfullmäktige från och med flytten.

Fricker förlorar även sin valbarhet till och byggnads- och miljönämnden samt som ersättare i äldreomsorgsnämnden från och med flytten och ny ordinarie medlem samt ersättare behöver utses till nämnderna.

Byggnads- och miljönämndens sammansättning under året är:
René Hampf, ordförande
Stefan Karlsson, ersättare

Leif-Anders Mattsson, viceordförande
Bror Lundberg, ersättare

Camilla Johansson, ledamot
Inger Mörn, ersättare

Fabienne Fricker, ledamot
Marcus Bromels, ersättare

Dan Nyholm, ledamot
Agneta Rydström, ersättare

Äldreomsorgsnämndens sammansättning under året är:
Henry Lindström, ordförande
Runar Karlsson, ersättare

Berit Hampf, viceordförande
Erica Lindroos, ersättare

Gunnar Westling, ledamot
Tom Jansson, ersättare

Camilla Sjövik, ledamot
Lena Salmén, ersättare

Marcus Bromels, ledamot
Fabienne Fricker, ersättare

Cathrin Blomberg, ledamot
Nina-Mari Carlson, ersättare

Gun Åkerback, ledamot
Jens Söderström, ersättare

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen föreslår för fullmäktige att utse NN till ny ordinarie medlem i byggnads- och miljönämnden.

Kommunstyrelsen föreslår för fullmäktige att utse NN till ersättare i äldreomsorgsnämnden.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen bordlade ärendet.

KMST 162 §/30.8.2021

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att utse Sofie Hansson-Sjöblom till ny ordinarie medlem i byggnads- och miljönämnden.

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att utse Sofie Hansson-Sjöblom till ny ersättare i äldreomsorgsnämnden.

SK/213/2021

§ 164 ANHÅLLAN OM KOMMUNENS FÖRTJÄNSTTECKEN 2021

KMST 164 §/30.8.2021

Sammanställning uppgjord av personalsekreteraren finns till påseende under mötet.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att ansöka om förtjänsttecken till den person som varit 30 år i kommunal tjänst enligt Finlands kommunförbunds kriterier för förtjänsttecken.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SK/209/2021

§ 165   KOMMUNENS FEST FÖR ANSTÄLLDA OCH FÖRTROENDEVALDA

KMST 165 §/30.8.2021

Kommunens årsfest har i flera år hållits på hösten.

Höstfesten 2019 ordnades av kommunkansliet och då beslöts på festen att skolorna är följande enhet att stå som festarrangör för festen.

Kommunstyrelsen beslöt 2.3.2020 följande:

- samtliga anställda som varit i arbete under året inbjuds. För vikarier gäller dock att anställningsförhållanden under tiden 1.1-30.9 sammanlagt varit minst tre månader.
- samtliga ordinarie förtroendevalda inbjuds.
- alla ersättare och maka/make/sambo till anställda/ordinarie förtroendevalda/ersättare betalar ett pris om 50 euro.
- förtjänsttecken/hederstecken delas ut på festen.
- enheter med skiftesarbete kan vid behov ta in vikarier så att de anställda kan delta i festen.
- festens budgetram är fastställd till 5 500 euro i årets budget.
- att de personer som arbetar ideellt med kommunens seniorcafé inbjuds.

Kommunstyrelsen utsåg Christian Ekström som representant i kommittén. Skolorna utser sina personalrepresentanter till kommittén.

Efter att kommunstyrelsen beslutat om den årliga kommunala höstfesten för kommunens anställda och förtroendevalda hade coronaepidemin uppstått och olika restriktioner vad gäller smittorisken tillkommit. Trots att det antalsmässigt var tillåtet att ordna en tillställning liknande kommunens höstfest var det ändå under rådande omständigheter inte helt lämpligt att samla kommunens alla anställda och förtroendevalda till en gemensam årsfest.

Kommunstyrelsen beslöt 7.9.2020 följande:

Kommunen ställer in den traditionsenliga höstfesten under detta år. Med beaktande av det speciella året, där ansträngningar inom många sektorer varit stort, får de anställda ordna tillställningar, inom sina egna avdelningar under oktober och november månad i enlighet med budgeterade medel och kriterier i tidigare taget beslut.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen beslutar att följande gäller för årets fest:

- samtliga anställda som varit i arbete under året inbjuds. För vikarier gäller dock att anställningsförhållanden under tiden 1.1-30.9 sammanlagt varit minst tre månader.
- samtliga ordinarie förtroendevalda inbjuds.
- alla ersättare och maka/make/sambo till anställda/ordinarie förtroendevalda/ersättare betalar ett pris om 50 euro.
- förtjänsttecken/hederstecken delas ut på festen.
- enheter med skiftesarbete kan vid behov ta in vikarier så att de anställda kan delta i festen.

-
- festens kostnadsram är fastställd till 5 800 euro i årets budget och intäktsram till 1 100 euro (nettobudget på 4 700 euro).
  - att de personer som arbetar ideellt med kommunens seniorcafé inbjuds.

Kommunstyrelsen utser en representant i kommittén. Skolorna utser sina personalrepresentanter till kommittén. Datum för festen fastställs i samråd med kommunkansliet.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag och utser Gunnar Westling till representant i kommittén.

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING**FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING****Vad förbudet grundar sig på**

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer: § 146 – 147, 149 – 151, 162.

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer: § 145, 148, 152 – 161, 163 - 165.

Enligt 15 § FörvprocessL/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer och grunden för besvärsförbudet:

LL om tjänstekollektivavtal 22/78 19§ "Tjänsteman får inte genom besvär söka ändring i myndighets beslut i ärende som avses i 2 § eller bringa det till handläggning genom anspråk på rättelse eller såsom förvaltningstvistemål, om han eller tjänstemannaförening har rätt att anhängiggöra ärendet vid arbetsdomstolen".

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE**Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse**

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas:

Kommunstyrelsen i Saltvik
Lillängs 14, Nääs
22320 Ödkarby

Paragrafer: § 145, 148, 152 – 161, 163 - 165.

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt. I vardera fallet räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

BESVÄRSANVISNING

KOMMUNALBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,
2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
3. beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet är
Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 Mariehamn

Paragrafer:

Besvärstid 30 dagar från dagen för delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt på kommunens elektroniska anslagstavla.

Besvärstiden för beslut enligt plan- och bygglagen för landskapet Åland är 30 dagar och räknas från den dag då beslutet anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla.

FÖRVALTNINGSBESVÄR

Besvärsmyndighet och besvärstid

Besvärsmyndighet är:

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 Mariehamn

Paragrafer:

Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärstiden för beslut enligt plan- och bygglagen för landskapet Åland är 30 dagar och räknas från den dag då beslutet anslagits på kommunens elektroniska anslagstavla.

BESVÄRSANVISNING

Besvärsskrift

I besvärsskriften skall uppges

- ändringssökandens namn, yrke boningsort och postadress
- vilket beslut som överklagas
- vilka ändringar som yrkas i beslutet
- motiveringarna till att beslutet bör ändras

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också hans yrke, boningsort och post-adress anges.

Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

Avgift

Enligt lag om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) uppbärs en rättegångsavgift på 260 euro av en ändringssökande i förvaltningsdomstolen. Vissa prestationer är dock avgiftsfria (5 §) och ingen avgift uppbärs om ändringssökande har framgång i ärendet.
